

Тиха стежка: Прихована гуманітарна криза Орегону

Автор: Міла Шелехофф

Українка, мама та громадська адвокатка, Бенд, Орегон

По всьому Центральному Орегону українські сім'ї, що втекли від війни, відкривають, що притулок може мати термін дії — і наслідки цього розходяться колами через наші школи, сусідства й сумління.

Пролог: Тест ведмежати

*Уявіть, що ви несете у війні улюблене ведмежа своєї дитини —
не тому, що воно її захистить,
а тому, що воно, може, знову викличе усмішку.
А тепер уявіть, що ви прибуваєте до нової країни — виснажені, сповнені надії й вірячи,
що ця усмішка нарешті триматиметься. Ви знаходите роботу. Влаштовуєте дитину
до школи. Починаєте дихати інакше, вірити, що тиша за вікном означає мир, а не
небезпеку.
І ось одного ранку приходить лист —
урядове повідомлення зі штампом «більше не має права».*

Цей звук — папір, що розриває те, що ви вважали безпекою, — сьогодні тихо лунає по всьому Орегону. Не в заголовках, не на протестах, а на кухнях, де мами моляться над кавою, перш ніж будити дітей; у школах, де сміх ховає страх перед «а що далі»; у сім'ях, які повірили, хай і на мить, що нарешті дісталися додому.

Розмотана обіцянка

Якщо ви живете в Бенді, ви вже могли їх зустріти — маму на зупинці автобуса, батька, що лагодить сусідську терасу, дитину на футбольному полі, яка м'яко міксує англійську з українською.

Це сім'ї, які тікали від бомбардувань і блокад лише з паспортами й надією. Вони прибули до Центрального Орегону з тремтливими руками й відкритими серцями, з вірою, що знайшли безпеку. Два роки потому багато хто виявляє, що двері, які колись відчинилися для них, повільно зачиняються.

По всій країні — і тут, у Бенді, Редмонді, Мадрасі та Сістерсі — українські родини, що приїхали за програмою Uniting for Ukraine (U4U), стикаються з тихою кризою. Їхній гуманітарний парол — тимчасовий правовий захист, який дозволяв жити й працювати у США, — спливає.

Коли це стається, зникають і опори, що робили виживання можливим — продовольча допомога, медична підтримка й дозвіл на роботу. Для когось продовження — заплутане й

затримується. Для інших — так і не приходить. Без цих паперів батьки не можуть працювати. Без доходу — платити за житло. А без їжі чи медичної допомоги сама безпека починає розсипатися.

Мало хто говорить про це вголос. Та це відбувається саме тут — у наших школах, на робочих місцях, у наших сусідствах.

Що насправді відбувається

Програма U4U, запущена у квітні 2022 року, запропонувала українцям, що тікали від повномасштабного вторгнення Росії, дворічне легальне перебування у США, дозвіл на роботу та обмежений доступ до соціальних програм безпеки. Вона була задумана як екстрений прихисток, а не постійне вирішення — та мало хто уявляв, що можна відбудувати життя дволітніми відрізками.

Коли ці захисти спливають, ґрунт під ногами зміщується. 1 жовтня 2025 року Орегон почав застосовувати нові федеральні правила SNAP, пов'язані з H.R. 1, розширюючи вимоги до працездатних без утриманців (ABAWD) і запускаючи перегляд виплат. Департамент людських послуг штату Орегон попередив, що тисячі орегонців — зокрема деякі іноземні громадяни, які раніше мали право — втратять SNAP у жовтні/листопаді 2025 року.

На імміграційному напрямку Служба громадянства та імміграції США (USCIS) запровадила новий збір у \$1,000 за пароль на 2025 фінансовий рік (з щорічною індексацією), передбачений H.R. 1, — що сплачується під час надання паролю — на додачу до стандартних зборів USCIS, як-от за дозвіл на працевлаштування.

Тим часом сім'ї стикаються з невизначеністю щодо покриття послуг у момент, коли тимчасові статуси спливають, і багато хто переживає затримки з поновленням дозволів на роботу — домогосподарства зависають без доходів у періодах «між». Для більшості повернення в Україну — немислиме: міста на кшталт Маріуполя, Харкова та Нікополя й досі під загрозою, домівки зруйновані, регіони військовизовані. Політики, що колись були рятівним колом, нині ризикують закінчитися швидше, ніж війна, від якої вони тікали.

Це не питання партій. Це іспит спільноти. Питання не в тому, чи «заслужують» сім'ї на допомогу, — а в тому, чи ми, як орегонці, виконаємо обіцянку притулку, дану їм при прибутті.

Довга тінь «виселення»

Америка вже ходила цією дорогою.

У 1830 році президент Ендрю Джексон підписав «Акт про переселення індіанців», згодом реалізований Мартіном Ван Бюреном, що змусив цілі корінні народи — черокі, чикасо,

чокто, маскоги та семінолів — залишити свої землі. Це виправдовували як «реформу», «порядок» і «прогрес». Наслідком стали смерть і вигнання: Стежка сліз.

Ця логіка — позбавляти людей місця під приводом необхідності — старша за нашу республіку й повертається в сучасних формах.

Сьогодні ми не називаємо це «виселенням». Ми називаємо це «закінченням строку». Називаємо «відповідністю вимогам». Називаємо «політикою». Але для сімей, що проходять через це, наслідок однаковий: їх знову виривають із ґрунту системи, що плутають папери з правосуддям.

Знову тим, хто довірився цій землі заради безпеки, кажуть: «Вам не можна залишатися».

Між домом і невідомим: обличчя UHR

Між тим, що було залишено, і тим, що ще народжується, є крихкий простір буденності.

Тут, у тиші Каскадів, мами на кшталт Олени та Юлії встають до світанку — одна молиться, інша — зателефонувати родині за океан — обидві вслухаються в звук миру.

Їхні діти вчать нові слова, новий сміх, нові способи належати. Вони носять тепер лижі, а не валізи; підручники, а не документи для подорожі. У повітрі ще тримається пам'ять, та ранки тримають надію.

Кожен день починається однаково: кава, наплічники, прошептано «дякую» за дах, що ще тримається, за дозвіл на роботу, що ще чинний, за тишу, що ще означає безпеку.

Між листами з політик і ранковими висадками до школи, між правилами, що змінюються, і сусідами, які все одно приходять на допомогу, проростає щось міцніше за статус — спільнота, що зростає не з закону, а з турботи.

І, можливо, саме тут починається найправдивіший Орегон — не той, що міряється кордонами, а той, що вимірюється тим, як дбайливо ми тримаємо тих, хто втратив свої.

Олена Василенко: «Безпека — це коли душа стихає»

Коли Олена говорить про безпеку, вона не описує папери чи політики. Вона говорить про тишу.

«Безпека, — каже вона, — це коли душа нарешті перестає тремтіти. Коли нічого більше не рве серце».

Місяцями після вторгнення цієї тиші не існувало. Її родина жила під постійний звук тривоги і обстрілів біля Нікополя — міста, яке раз по раз накривали ракетами. Коли вони нарешті прибули в Орегон, тиша виявилася майже приголомшливою. «Ми просто хотіли бути в мирі, — каже вона. — Бо в тиші легше чути Бога».

У Бенді цей мир набув форми доброти. Їхні сусіди стали, за її словами, «нашою великою

українсько-американською родиною». Вона називає їх поіменно: Боб і Труді, Рене й Майкл, Террі та Морін. «Вони щодня дають моїм дітям любов і увагу», — каже Олена. Її чоловік Денис, який виріс, не знаючи батька, знайшов його тут — у сусідові Террі. «Вони годинами в гаражі щось майструють. Це зцілює в обох щось дуже глибоке».

Щоранку Олена починає з молитви, потім везе дітей до школи й прямує на роботу офісною асистенткою. «Все, що маю, — маю завдяки людям, що нам допомогли», — каже вона. Їхній американський спонсор оплатив перельоти, оренду й навіть запропонував роботу, аби вони могли стартувати.

Тепер Олена боїться, що тиша, яку вона так важко вибудувала, вислизає. Продовольчі виплати їхньої родини припинені, її дозвіл на роботу невдовзі спливе. Вона хвилюється, як годувати дітей, як платити оренду, як пояснити їм, чому світ знову став непевним.

«Немає нічого прекраснішого, — каже вона, — ніж бачити, як поранена душа знову розкриває крила. Я лише молюся, щоб світ дозволив моїм дітям і далі літати».

Юлія Григоренко: «Ми хотіли, щоб наші діти сміялися»

Для Юлії безпека завжди означала просту річ — звук сміху.

«Коли ми приїхали до Орегону в грудні 2023 року, — каже вона, — ми лише хотіли, щоб наші діти ходили до школи без сирен, щоб гралися, сміялися, жили».

Їхній шлях із Сейлема до Бенда живився надією — і снігом. Її донька-підліток — лижниця-гонщиця, і вступ до молодіжної програми MBSEF дав їй те, чого чекати знову. «Це місто сповнене активних людей, — каже Юлія. — Воно відчулося домом з першого дня».

Їхні будні сьогодні схожі на будні багатьох сімей Центрального Орегону: робота, школа, тренування, вечеря, сон. «Щоранку я телефоную рідним в Україні, — каже вона. — Мені просто потрібно почути їхні голоси, щоб знати, що вони пережили ніч». Потім — на роботу, додому — на лижне чи плавальне тренування сина, увечері — курси англійської. «У мене тут не велике коло друзів, — зізнається вона, — але ті, що є, — не дають мені опускати руки».

Її голос тремтить, коли вона говорить про надії для дітей. «Я просто хочу, щоб вони сміялися. Щоб каталися на велосипедах, заводили друзів, росли без страху. Щоб відчували, що належать».

На запитання, що вона хоче сказати сусідам-орегонцям, робить паузу. «Ми не такі вже й різні, — каже вона. — Ми просто батьки, які хочуть безпеки для своїх дітей — як і всі інші».

Родина у цифрах

До скорочень виплат Олена з чоловіком утримували сім'ю з шести людей на скромному, але стабільному доході. Олена повний робочий день працювала офісною асистенткою, заробляючи близько \$3,466 на місяць після податків, а сім'я отримувала приблизно \$1,500 продовольчої допомоги. Їхній сукупний місячний бюджет — трохи менше \$5,000 — покривав оренду, комунальні, пальне, виплати за авто, страхування та продукти. Те, що залишалося — близько \$1,000 — було їхньою невеличкою «подушкою» на чорний день, крихким відчуттям стабільності у непевному світі. Вони жили просто: без розкошів, лише базове.

Ця рівновага зникла в жовтні 2025-го, коли продовольчі виплати припинили, знищивши єдиний резерв для заощаджень. Але це було лише початком. У березні 2026 року спливає і їхній гуманітарний парол, і дозволи на роботу. Поновлення коштуватиме \$2,350 з особи — включно з чотирма дітьми — тобто понад \$14,000 загалом, і це потрібно сплатити протягом кількох місяців. Під час тривалого процесу поновлення, що може розтягнутися до року, Олена й Денис втратять законне право працювати — родина залишиться без доходу взагалі.

Навіть без зарплат рахунки залишаться: оренда, комунальні, продукти, пальне. Невеликі заощадження зникнуть за лічені тижні, а збір у \$14,000 може стерти рештки стабільності.

Ось як виглядає «закінчення строку» в реальному житті — родина, що стояла на власних ногах, раптом змушена обирати між оплатою оренди та оплатою за право залишитися. Це не провал; це передбачуваний результат системи, яка завершує захист раніше, ніж пропонує шлях уперед.

Що це означає для Орегону

Коли гуманітарний парол закінчується, це стосується не лише сімей, які отримують листи.

Це зачіпає класи, що втрачають яскравих, двомовних учнів — дітей, які вже навчилися починати спочатку й нині вчать однолітків мужності. Це зачіпає місцевих роботодавців, які втрачають кваліфікованих працівників — механіків, перекладачів, викладачів, — що щодня роблять внесок в економіку Орегону. Це зачіпає релігійні громади, які втрачають волонтерів і друзів, що приходять рано варити каву й лишаються пізно, аби підмести підлогу. І це зачіпає нашу спільну чесність як регіону, відомого гостинністю — місця, яке завжди пишалося щедрістю й витривалістю.

Гуманітарний парол ніколи не був задуманий як постійний, але він був задуманий як захист. Це була обіцянка, що безпека тут не зникне так само раптово, як вона зникла вдома. Тепер ця обіцянка тріщить — не через злість, а через недогляд, бюрократію й мовчання.

Якою спільнотою ми будемо, якщо дозволимо нашим новим сусідам тихо зісковзнути в

бідність і непевність — не через провину чи провал, а через прострочені папери?

Парадокс у тому, що ці сім'ї вже дають більше, ніж отримують. Вони навчають, будують, тренують, волонтерять і ремонтують. Вони збагачують наші школи, економіку й культуру. Втратити їх — означає втратити частину живої історії Орегону — людську нитку, що тримає штат яскравим, творчим і цілісним.

Правда в тому, що ці історії — всюди. Вони вплетені в наші щоденні маршрути — мама, що допомагає з підвезенням дітей; тато, який ремонтує вам вікна; діти на шкільному ярмарку науки. Більшість із нас просто не знає, наскільки близька вже ця криза.

Заклик зберегти обіцянку

Це не абстрактна дискусія про кордони чи бюджети. Це про людей, яких ми вже знаємо — сім'ї в наших сусідствах, дітей, що сидять поруч із нашими в класі. Центральний Орегон може вести там, де федеральна політика пасе задніх. Ми можемо єдиним голосом закликати наших представників продовжити гуманітарні захисти, відновити доступ до їжі й медичної допомоги та прискорити поновлення дозволів на роботу.

Місцеві неприбуткові організації, як-от Art Sprouts (ASI), і підтримувані штатом програми, як-от Oregon Refugee Children Assistance Services (ORCAS), уже закривають прогалини — пропонуючи травмоорієнтований підхід, зцілення мистецтвом, мовну навігацію й спільнотні зв'язки. Але самотужки вони не впораються. Що ми можемо зробити:

- ☐ Пишіть своїм представникам штату й федерального рівня з підтримкою продовження гуманітарного паролю й бенефітів для переміщених сімей.
- ☐ Волонтерте або донатйте в локальні групи, що служать біженцям та іммігрантам.
- ☐ Виступайте на засіданнях шкіл, міст і округів. Питайте, які плани підтримки є для учнів із ризиком втрати статусу.
- ☐ Діліться цими історіями — у класах, на роботі, у громадах віри. Видимість — не благодійність; це громадянський обов'язок.
- ☐ Питайте, коли вам щось неясно.

Кожен лист, кожна розмова, кожен акт уважності додають ваги на шальку моральності. Бо мовчання також є формою «виселення». Орегон завжди стояв за першопрохідцями — не лише тими, хто долав гори, а й тими, хто наважувався уявити щось краще по той бік. Цей дух відваги й турботи досі наш — аби його тримати.

Вибір перед нами

Історія простягає нам дзеркало, і цього разу ми не можемо сказати, що не бачили. Тиха «експульсія», яка розгортається нині, не залишить таких самих шрамів, як Стежка сліз, але несе ту саму моральну вагу — повільне стирання тих, хто довірив нам свої життя. Нас знову питають, якою стежкою ми підемо — вимощеною співчуттям чи «відповідністю». Обіцянка Орегону — і Америки — не може завершуватися датою закінчення строку. Ми можемо обрати інакше. Ми можемо зберегти вірність сім'ям, які повірили нам, коли ми сказали: *ви в безпеці тут*. Бо ціна цього тихого «виселення» буде не лише їхньою — вона стане і нашою.

А спадщина, яку ми будуємо сьогодні, визначить, за що стоятиме стежка Орегону завтра.

Стежка попереду

Стежка попереду не буде позначена коліями возів чи лініями на мапі, а виборами — тихими, щоденними рішеннями в класах, офісах і кухнях по всьому Орегону. Вона в'ється через збори батьківських комітетів і ряди супермаркетів, перетинає футбольні поля й входить у малі, непомітні вчинки, що тримають спільноту купи. Кожен жест привітності, кожна політика захисту, кожен сусід, який вирішує помітити — це кроки, що перемальовують мапу. Якщо Орегон-Трейл колись ніс шукачів на захід у пошуках обітниці, то ця нова стежка несе нас усередину — до серця того, ким ми є.

Примітка авторки

Згадка про Стежку сліз у цьому тексті — не порівняння, а розмисел: визнання того, що логіка примусового переміщення знову й знову постає в нових формах упродовж століть. Це есе вшановує історії виселень корінних народів в Орегоні й за його межами, визнаючи, що сьогоднішні гуманітарні кризи розгортаються на землях, позначених тими давнішими кривдами.

Пакет для подання

Резюме для редакторів (60 слів):

У цій колонці адвокатка з Бенда Міла Шелегофф висвітлює тиху гуманітарну кризу в

Центральному Орегоні. Коли захисти гуманітарного паролю для українських родин спливають, обіцянка притулку розсипається на непевність. Через історії місцевих сімей вона показує, як федеральна бездіяльність змінює школи, робочі місця й саме розуміння спільноти в Орегоні.

Біо авторки (40 слів):

Міла Шелегофф — українка, мама, письменниця й громадська адвокатка з Бенда, Орегон. Вона керує ініціативою KOLOVITA при Art Sprouts, Inc., підтримуючи переміщені сім'ї культурно чутливою опікою, сторітелінгом і розвитком спільноти в сільських регіонах Центрального Орегону.